

Raj Kumar Ex-Building Inspector v. Municipal Committee
Jullundur (Narula, J.)

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਮੁਨੀ ਲਾਲ ਵਰਮਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਆਈਐਕਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, -ਅਪੀਲੈਟ।

ਬਨਾਮ

ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਕਮੇਟੀ, ਜੁਲੰਦੂਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 181 ਦਾ

ਮਾਰਚ 21, 1974. ਪੀ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III) —। ਸੈਕਸ਼ਨ 31(h)- ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ (1952)- ਨਿਯਮ 7- ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਗਲਤ ਵੰਗ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ-ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ-ਕੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਬਾਰੇ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਹੋਣਾ—ਉਸਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਹਾਹੁਤ—ਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ "ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ" ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ, ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇੱਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਲਤ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬੇਅਰਥ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਲਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਣਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੰਡਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਪਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 9 ਅਤੇ 10)

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ 2 ਦਸੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਦ

ਫਲੀ ਬੈਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ ਐਸ
 ਨੂ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਨਕਲ ਮਾਨਯੋਗਸ.
 ਕੇਸ ਨਕਲ ਲਈ ਮਾਰਚ, 1974 ਲਾਲ ਵਰਮਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ
 21 ਵਾਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸ 'ਤੇ

1 “ਕੀ ਇੱਕ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗਲਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ue femsiciea ਸੇਵਾ?”

ΛΛ D "" ਤੋਂ 1S® "" « * » » "" « « ^-M" H R Sodhi m ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 595 of
 1968 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਜਗਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ,
 ਜਲੰਧਰ x968 ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀ 14 ਜੁਲਾਈ 1967
 ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਛੱਪੜ ਨੂੰ ਖਾਰਜ *reversing that of Shri*
 ਕਰਦੇ ਹੋਏ। *dated the 27th February,*
Sub-Judge, Hird Class,
suit of the plaintiff-res-

ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਬੀ.ਐਸ. ਬਿੰਦਰਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ.ਕੇ. ਬਿੰਦਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ. *for the respondent.*

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.—(1) ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ) ਨੂੰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ,
 ਜਲੰਧਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਮਿਤੀ 17 ਅਕਤੂਬਰ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ
 ਬਿਲਡਿੰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1963, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ
 ਆਇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ,
 ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ, ਉਸਨੇ ਸਿਵਲ
 ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਆਖਰਕਾਰ, 22 ਜਨਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ
 ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਠੀ ਹੈ, 'ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 17 ਅਕਤੂਬਰ,
 1963, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਗਲਤ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ
 ਬਿਨਾਂ, ਬੇਕਾਰ, ਮਨਘੜਤ, ਆਪਹੁਦਰੇ, *ਬਦਨਾਮੀ* ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਜੇ ਵੀ
 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦਾ
 ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਸਮਝੇ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਦੇ ਹੋਏ,
 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ
 ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਖੁੰਝਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਮੁਢਲੇ
 ਇਤਰਾਜ਼ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ: -

Raj Kumar Ex-Building Inspector v. Municipal Committee
Jullundur (Narula, J.)

"ਕੀ ਸੂਟ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?"

(2) ਮਿਤੀ 14 ਜੁਲਾਈ, 1967 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਲੰਦੂਰ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਮੁਦਾਇਕ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਥਾਰਟੀ 1958 ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗ ਚਾਹਤ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 27 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1963, ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।

(3) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ (1968 ਦੀ ਆਰਐਸਏ 595) ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ (ਜੇ.ਐੱਸ. ਜੇ.), ਮਿਤੀ 9 ਦਸੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ: -

“ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਦੀ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗਲਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਅਧੀਨਗੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ

r Raj Kumar Ex-Building Inspector v. Municipal Committee,
Jullundur (Narula, J.)

ਉਪਾਅ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਯੂਪੀ ਸਟੇਟ ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਕਰਨ ਤਿਆਗੀ (1) ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਰੁਤਬਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਿਰਫ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਤਿੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ: -

- (1) ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (2) ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਕਾਮੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕਿਰਤ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (3) ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਅਪਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ”

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਪੀਡਿਤ ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਜੇ.) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ? ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਡਿਸਮਿਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

(1) (1969) 2 SCC 883—(1970) 2 SCR 250.

ਜਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਾਰਜ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ

Raj Kumar Ex-Building Inspector v. Municipal Committee
Jullundur (Narula, J.)

ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ: -

"ਕੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗਲਤ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ?"

ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(4) ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੋਪ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

- (i) ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੱਕ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ * ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਤਿ-ਅਧਿਕਾਰਤ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (ਮੁਦਈ ਦਾ ਪੈਰਾ 7);
- (ii) ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਸੀ (ਪਰਾਲੀ ਦਾ ਪੈਰਾ 8);
- (iii) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਾਂ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 16 ਦੁਆਰਾ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਅਖੌਤੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਨਤੀਜੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ। (ਪਲੇਪੋਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 9);
- (iv) ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਪਦਾਇਤੀ ਦਾ ਪੈਰਾ 10); ਅਤੇ
- (v) ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਸਨ, ਅਤੇ - ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ, ਬੇਰੁਖੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਐਸ.

ਮਨੋਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡੀ, ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਦਿੱਤੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 12).

5. ਕਥਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: -

- "(a) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
- (b) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;
- (c) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
- (d) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ;
- (e) ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨਕੁਆਰੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਕਾਲੜਾ, ਇਸਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਲਾਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ;
- (f) ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਆਨ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
- (g) ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਅਕਸਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਸਨ, ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਮੰਗਦੇ ਸਨ;
- (h) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

(6)ਫਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸਪਾਂਸ ਡੈਟ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਿਊਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ,

Raj Kumar Ex-Building Inspector v. Municipal Committee
Jullundur (Narula, J.)

1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ! ਜਵਾਬਦਾਰੀ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ 3) ਦੀ ਧਾਰਾ 31(h) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਸਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 7 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਜਾਂਚ ਉਪ-ਕਮਿਟੀ i ਦੁਆਰਾ ittee) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਾਈ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸੇਕਲੀਆ ਕੌਮ ਫਰਾਂਸਿਸ ਟੇਲਿਸ, (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਈਟਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਾਈ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਕੇਸ, (2), (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਟੇਲਿਸ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੇਰਾਈ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿ ਉਕਤ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਬੰਬੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1901 ਦੀ ਧਾਰਾ 46 ਦਾ ਕਲਾਉ (ਸੇਜ (ਜੀ))

(2) 1973 (1) SLR 655.

(ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੰਬੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46(ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 143 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

- (i) ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ
- (ii) ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਟੇਲਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸਨ: -

- (a) ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

»

- (b) ਕਿ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਮਤਾ ਉਸ ਦਿਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਮੱਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਟੇਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਟੈਲੀਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਰਾਈ ਮੁਨਿਸੀ ਪਾਲਿਟੀ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਟੇਲਿਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਿਰਾਈ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ: -

- (i) (ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤਿੰਨ ਵਿਆਪਕ ਸਿਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-'
- (a) ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਿਰਫ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;
- (b) ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧ; ਅਤੇ
- (c) ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ;
- (ii) ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰਾਹ ਹੈ;
- (iii) ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਅਤੇ ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੇ ਆਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵਿਵਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ;

Raj Kumar Ex-Building Inspector v. Municipal Committee
Jullundur (Narula, J.)

- (iv) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਨਿਆਂ, ਜਾਂ ਜੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ;
- (v) ਜਿਨ ਆਰਡਰ 1 ਨੂੰ SI ਟੈਟ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-
- (a) ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ;
ਜਾਂ

Raj Kumar Ex-Building Inspector v, Municipal Committee,
Jullundur (Narula, J.)

- (b) ਉਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਜਾਂ
- (c) ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਾ. (ਮਿਸ) ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਦੇਈ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) (ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਗ ਜੇ.) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।
- (vi) ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕੀਮਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਵੈਧ ਜਾਂ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ;
- (vii) ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਾਈ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸਨ। ਟੇਲਿਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਿਯਮ 143 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-
- (a) ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ;
- (b) ਉਸ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ
- (c) ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।
- (viii) ਬੰਬੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 46 ਅਤੇ 48 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ (ਪ੍ਰਤੀ- ਬੋਗ, ਜੇ.);
- (ix) ਨਿਯਮ 143 ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ

ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ, ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵੀ ਹੈ। ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ (ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਗ ਜੇ.), ਅਤੇ

- (x) ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਿਰਾਈ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਕੇਸ (2) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। VP ਸਟੇਟ ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਕਿਰਨ ਤਿਆਗੀ, (1) ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਾਈ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਬਨਾਮ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ (4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੀ.ਐਸ. ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ, ਜੇ. ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ: -

- (i) ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਆਮ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬ-ਆਇਰਲਿਨੇਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ
- (ii) ਨਿਰੋਲ ਵਪਾਰਕ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜੋ ਕਿ ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
- (iii) ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੰਦਰ ਕਿਰਨ ਤਿਆਗੀ ਦਾ ਕੇਸ [ਯੂਪੀ ਸਟੇਟ ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਕਿਰਨ ਤਿਆਗੀ (1) (ਸੁਪਰਾ)] ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ [ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੁਖਦੇਓ ਰਾਏ (5)] ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ। ਵਪਾਰਕ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ

- (4) 1973 (2) SLR 46.
(5) 1971 (1) SLR 149.

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਨਰਜੰਣਦਾਸ ਬਾਰੋਟ ਦਾ ਕੇਸ [ਨਰਜੰਦਾਸ ਬਾਰੋਟ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਐਸ.ਟੀ.ਸੀ. (6)], ਸਿਰਾਈ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ [(ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਬਨਾਮ ਮੰਗਤ

ਸਿੰਘ (4) (supra)] ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(9) The law laid down by the Supreme Court in the *Sirai cipality case* (2) (supra), ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ *ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ* (4) (supra) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਇੱਕ "ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ" ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ, ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤ ਨਗਰ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਅਮੂਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੋਰ, (7) ਰਾਜ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਅਤੇ ਹੋਰ (8) ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਜਗਾਧਰੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ (9) ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (10) ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (11)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਡੀ. ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਜੇ.) ਨੇ ਦੇਵ ਰਾਜ ਸੇਠੀ ਬਨਾਮ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਮੰਡੀ ਡੱਬਵਾਲੀ, (12) ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਹੈ।

(6) (1966) 3 SCR 40.

(7) 1960 ਕਰ. ਐਲਜੇ 484

(8) 1970 ਕਰ. ਐਲਜੇ 406

(9) 1971 PLR 110.

(10) 1972 ਐਸਐਲਆਰ 666

(11) 1973 (1) SLR 283.

(12) 1966 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 2124 ਨੇ 10 ਮਈ, 1968 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(10) the^ ਅੱਗੇ>ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ, ਇਸ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ: -

“ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਲਤ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ

Raj Kumar Ex-Building Inspector v. Municipal Committee,
Jullundur (Narula, J.)

ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੰਦਾਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। . ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁਨਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਤੁਲੀ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਨਰੂਲਾ, ਜੇ . ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਵਰਮਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

14955 ILR—ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.